

Пронаћи детелину са четири листа

Књига вистрених сејеа о науци, загонетно насловљена „Сизиф трећег смера“, јесте хроника догађаја у науци и научној заједници Србије у последњих двадесетак година, али и излет у научну будућност и етику науке. Овакве хронике и излете обично пишу научници. По природи посла интересују их будући трендови, промене квалитета националних заједница којима припадају, њихових успона и падова, кривудања и исправљања, идиосинкразија и флегматичности.

Станко Стојиљковић није научник него новинар. Као хроничар има предност у односу на српске научнике, јер није директно укључен у научни процес. Читалац тако може да има пуно поверење у објективност судова, јер дотични није оптерећен припадношћу некој од научних групација у Србији него их посматра са пристојне дистанце и труди се да открије и врлине и мане научно-технолошког процеса.

Кључну поруку откривамо у првом есеју на словљеном *Српски Панйеон*. Србија поседује природни научни потенцијал. Тај потенцијал има светску репутацију. Због тога Србија треба да обзани самој себи ову чињеницу, коју углавном игнорише на властиту штету. У том смислу аутор предлаже подизање споменика четворици великана светске науке српског порекла у Студентском парку у Београду. Овај дубоко симболични гест најавио би наду у бољу

Есеј „Београдски бисери“ у књизи „Сизиф трећег смера“ јесте омаж још једном драгуљу чiji се сјај више цени ван Србије, него у самој Србији. Ради се о чувеној београдској Математичкој гимназији. Да којим случајем постоји Унескова листа за људске споменике, онда би Србија имала пуно право да овај заштити

КЊИГЕ

Др Предраг Смијечковић

будућност са четворолистом срећне дегелине, кога чине Руђер Бошковић, Никола Тесла, Михајло Пупин и Милутин Миланковић.

Аутор суптилно сугерише, у неким другим есејима, да треба почистити и властито двориште (покрадени докторати, пошлаве академија итд.) како бисмо били у стању да откријемо квалитет који поседујемо, а игноришемо га – будуће четворолистове научника који ће једнога дана радити за добробит Србије, а не као до сада, за добробит њихових емигрантских домова. Нови четворолистови могу нам помоћи да склонимо облаке нагомилане над нашим хоризонтима и тако добијемо драгоцени приступ просветљености.

У есеју *Србија ирва у свећу*, аутор проналази још један доказ да је наука српски природни ресурс. Последња рејтинг листа организације Универзитас 21, коју објављује Универзитет у Мелбурну, Србији доноси златну медаљу у дисциплини искористивости средстава уложених у научна истраживања. Ово је велики комплимент српској науци. Тачније, групи српских научница и научника која тихо и предано обавља свој посао на начин економски толико ефикасан да у свету нема премца. У есеју сазнајемо и то да је Србија, према *Тајмсовој* листи за високо образовање, уврштена

у листу „седам нових нада науке“. Зашто наука не би имала исти значај као кошарка, ватерполо, фудбал или тенис, у перцепцији просечног грађанина, политичара, па и научника? Из есеја зрачи једно судбинско питање за политичаре, али и за научну елиту Србије. Свет признаје наш научни потенцијал. Зашто је он мање цениан у Србији него у свету?

Есеј *Београдски бисери* је омаж још једном драгуљу чiji се сјај више цени ван Србије, него у самој Србији. Ради се о чувеној београдској Математичкој гимназији. Да којим случајем постоји Унескова листа за људске споменике, онда би Србија имала пуно право да овај заштити. У надахнутој метафори кроз коју спаја познату Бајагину песму о „бисерима расутим по свету“, са младим мигрантима из Азије који сећу траже на путу Европе, аутор слика судбину српског научног подмлатка за којег матица нема слуха.

Књига *Сизиф ирвећег смера* је ванредно храбра, конструктивна и добронамерна. Ако се правилно прочита може да буде од користи држави Србији на њеном путу у бољу будућност. Тај пут није могућ без нових научних четворолистова. Само они могу отклонити облаке нагомилане над геополитичким хоризонтима Србије и тако јој омогућити драгоцени приступ просветљењу.

